

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

54. An Capitulum Sede vacante possit admittere resignationes
beneficiorum non simpliciter, sed ex causa permutationis factas? Et
notatur non posse etiam Capitulum praesentare ad beneficium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Et notatur non posse etiam Capitulum presentari ad beneficium iuris Patronatus Episcopo competenti. Ex part. 8. tract. 4. Refol. 29.

§. 1. Affirmatiuam sententiam tenet Azorius part. 2. lib. 3. cap. 38. quest. 8. vbi sic ait: Quæritur, an Capitulum possit admittere resignationes beneficiorum non simpliciter, sed ex causa permutationis factas, hoc est, an possit recipere, & approbare permutationes beneficiorum. Dux sunt opiniones, vna negat, altera affirmat. Veteres quidam negarunt, sed concedunt Federicus tractat. de permur. benefic. quest. 36. Lopus, Panormitanus, & Felinus in cap. cum ultim. de maior. & Obed. Cardinalis, & Imola, & Vitalin. cum Gloss. in Clem. 1. de rerum permur. Hæc opinio est probabilior. Ea verò intelligitur sic: Capitulum potest quidem recipere permutationes beneficiorum, sed non conferre beneficia permutata, nisi ius conferendi ad ipsam pertineat, vel communiter ad Episcopum, & ad ipsam Capitulum ita gloss. loci citi. sicut in simili potest Episcopus admittere resignationem beneficij, quod est Romano Pontifici reseruatum, sed nequit illud conferre, vt docent Federicus, & Lopus locis supra citatis, & Rebuffus in praxi benefic. tit. de deuolut. n. 94. Hucusque Azorius.

Sed hæc sententia non caret difficultate, vt optimè obseruat Merolla tom. 3. disput. 7. cap. 7. dub. 11. num. 135.

2. Primo, quia si Capitulum haberet facultatem recipiendi resignationes ex causa permutationis, posset etiam dicta beneficia resignata conferre ipsis compermutantibus; nam hæc collatio non est amplius libera, sed necessaria; quoniam beneficia ita resignata, sunt debita compermutantibus, & Capitulum succedit Episcopo in collatione beneficiorum necessaria, vt dixi supra. Sicut Vicarius qui habuit facultatem ab Episcopo, recipiendi resignationes beneficiorum ex causa permutationis, potest ea conferre compermutantibus, vt dixi cap. 6. propter rationem assignatam.

3. Secundo nam si Capitulum potest recipere & de facto recipiat huiusmodi resignationem, peto, quid faciendum, si postea Episcopus nolit ea conferre compermutantibus.

4. Respondent aduersarij, Episcopum, si eam permutationem perficere nolit, posse cogi per superiorem ad id faciendum, vel redibunt renunciantes ad eorum beneficia, argum. cap. si beneficia, de prebend. in 6.

5. Sed contra, nam primum est omnino gratis dictum, quod scilicet possit Capitulum imponere necessitatem Episcopo ad conferendum beneficium, quod aliàs est liberæ collationis. Secundum verò videtur falsum, idque impugnat Gambat. in cap. 1. de rer. permur. in 6. num. 114. & sequent. dicens, quod si Episcopus nolit permutationem expedire, compermutantes non poterunt ad eorum beneficia redire, quæ culpâ suâ amiserunt, resignando, ex causa permutationis, eorum Capitulo quod non poterat permutationem expedire. Quod confirmari potest, nam cum beneficium vacet resignatione facta ex causa permutationis, non poterit ad illud redire resignans, sine noua collatione, etiam si permutatio non sequatur, seu non habeat effectum, vt dicunt communiter Doctores, quos refert, & sequitur Garz. de benef. part. 1. cap. 4. num. 5. licet secus sit in resignatione ex causa permutationis, facta in manibus Papæ; tunc enim, si permutatio non habet effectum, possunt permutantes, sine noua collatione, redire ad eorum beneficia, vt probat idem Author loco cit. num. 7.

6. Pro

lib. 7. quest. 231. num. 20. & Sbrozcius dict. lib. 2. quest. 71. n. 1. qui plures referunt Azor. 2. p. 2. l. 3. c. 38. q. 3. & lib. 7. c. 1. q. 9. 7. Quamvis contrarium tenent Rebuffus in praxi, tit. de deuolut. n. 94. & 95. nisi in resignatione, quæ fit ex causa permutationis, quam ait solam posse recipere, quia est necessaria & cum causa, cum quo videtur tenere Ruffinacius c. 33. n. 2.

4. Et procedit non solum in resignatione, quæ fit in resignantis penam, sed etiam in qualibet resignatione, Panvin. supra n. 13. & Sbrozcius dicto n. 12. quantum contrarium cum Lapo dicat Flamin. Parisiensis obi. proxime n. 35. & 36. Zech. dicto c. 1. n. 2. sub cap. quinto loco, & Prosper. de August. in additione ad Iammanio Bullarj, verb. Capitulum, Sede Vacante, lib. n. 9. limitat. 5.

5. Nec obstat ratio Flaminij, quod Capitulum solum succedat in his quæ sunt iniustitiæ, non autem in his quæ sunt gratiæ, Ioan. Andr. in c. unico, de maior. & obedien. n. 6. Quia respondetur, imò regulam esse, quod Capitulum, Sede Vacante, fungitur vice Episcopi, & succedit in omnibus quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus in iure expressis, vt dicitur est supra 5. part. cap. 7. & hic casus non reperitur in iure exceptus. Hucusque Garzias, cuius sententia libenter adhaereo, quia, vt dictum est, Capitulum, Sede Vacante, succedit in totam iurisdictionem ordinariam Episcopi, exceptis casibus in iure expressis, sed recipere resignationes huiusmodi beneficiorum, pertinet ad iurisdictionem ordinariam Episcopi, vt ex se constat, & nullibi reperitur hoc denegatum Capitulo, ego &c.

6. Secundo, quia Capitulum, Sede Vacante, potest ex causa Clericum suo beneficio destituere, seu priuare, vt ostendimus supra; ergo ex eadem poterit resignationem admittere. Probatur consequentia, quia resignatio habet vim destitutionis; vt bene inquit Flaminius loco citat. q. 10. n. 6. nam, per eam resignans, desinit esse intulatus, & Prælat. Et hanc opinionem tenet etiam Merolla tom. 3. disput. 7. cap. 7. dub. 11. num. 126.

7. Sed non deseram hic apponere verba Rodriguez in summa, tom. 1. cap. 71. num. 15. vbi sic ait: Puesto el Cabildo Sede Vacante interponer su autoridad en la permutation de los beneficios en dos casos. El primero, quando la elecion pertenece juntamente al Obispo y al Cabildo, como lo dize vna Glossa notables donde lo nota Imola. El segundo, quando el beneficio pertenece a colacion de tercero, como lo prouea Zabercla, y puede recibir la resignacion de los beneficios, como lo dize Panormitano, afirmando, que assi lo conculyo la mayor parte de la Rota. Y esto quando se haze la resignacion por causa necessaria, como lo dize Reouso, y quando se haze en pena del resignante, como se colige del derecho. T quando la dicha resignacion y colacion se ha antes de la provision hecha de Obispo en el conuesso, y aun antes que tome possession, como dize Flaminio fue resuelto en la Rota. T procede esto en los beneficios, cuya colacion pertenece juntamente al Cabildo y Obispo, salvo si el Capitulo Sede Vacante esta en possession de haze colacion, y recibir la resignacion de los beneficios, que pertenecen a solo el Obispo, como se colige del derecho, y lo tiene Decio. Ita ille.

Sed elector circa præsentem questionem ne desinat recognoscere Baunium. tom. 1. tract. 1. q. 2. 3. per nam.

RESOL. LVI.

An Capitulum Sede Vacante possit admittere resignationes beneficiorum non simpliciter, sed ex causa permutationis factas.

LIBRERIA
D. III. IV. V
E. III

6. Propterea probabilis existimo, non posse Capitulum resignationes recipere, propter rationes in contrarium adductas.

7. Unde ex his omnibus existimat Merolla non posse Capitulum, Sede Vacante, dictas resignationes recipere.

8. Nota etiam hic obiter, non posse etiam Capitulum presentare ab beneficio ipsius patronatus Episcopo competentis. Ita Merolla loco citato, *dub.* 12. per totum.

RESOL. LV.

An prater casus supradictos possit aliquando Capitulum Sede Vacante conferre beneficia? Ex p. 9. r. 4. Ref. 3. c.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue cum Rodriguez in *Summa tom. 1. cap. 71. num. 13.* vbi sic ait. *El Cabildo Sede Vacante puede proveer los beneficios, cuya colacion es a cuenta del Obispo, y del Cabildo, pues segun derecho, y saltando uno, el otro sucede en este caso en su lugar, y lo mismo es quando el Obispo tuviere autoridad de presentar, o elegir, perteneciendo a entrambos juntamente la dicha presentacion, y eleccion, como lo tiene Lupo, y Gemin. Franco, Lambertino. Lo qual se entiende quando el Obispo y Cabildo tiene igual derecho, como lo nota Geminiano, y lo explica Felipo Probo. Y conforme a esta doctrina prueua Navarro, que los que tienen que la prouision del penitencionario, en las Iglesias Cathedrales conforme al Concilio Tridentino, pertenece al Obispo sin consentimiento, o consejo de Cabildo, no es del Cabildo Sede Vacante. Empero que conforme a la opinion de los que tienen que pertenece al Obispo y al Cabildo, juntamente, pertenecerá tambien al dicho Cabildo, y perteneciendo la dicha prouision al Obispo con consentimiento, o consejo del Cabildo, tambien el dicho Cabildo Sede Vacante se puede meter en ella. Sic ille.*

Sup sequen-
tibus in hoc
§. Supra in
Ref. 47. per
totam.

RESOL. LVI.

An Capitulum Sede Vacante possit vnire beneficia? Ex p. 8. tract. 4. Ref. 3. 1.

§. 1. **N**egatiue sententia adheret Azorius *pa. 2. lib. 3. cap. 38. questio. 9.* vbi ita asserit. *Quaritur, an Capitulum vnire beneficia queat? Rebuff. num. 100. tit. de deuolut. affirmat posse vnire in iis casibus, in quibus possit Episcopus, dummodo per vnionem nihil iuri Episcopali detrahatur. Et citat Cardinalem, & Imolam in Clem. 1. de statu Monachor. Petrum Perusinum in tractat. de vnion. Ecclesiarum, cap. 4. & Felinum in cap. cum olim ad finem de maiorit. & obed. idem sentit Lupo cap. 1. de maior. & obed. Sed Panvin. part. 2. quest. 3. num. 17. videtur negare id posse Capitulum, quia per vnionem beneficium, quod vnitur alteri supprimitur, vel extinguitur, vel alienatur; at Capitulum suppressum, vel extinguere, vel alienare beneficium non potest, & ita dicendum est, nam per vnionem beneficiorum minueretur potestas Episcopi, is enim vnus tantum beneficij conferendi ius haberet, cum ante vnionem haberet potestatem duorum beneficiorum. Ceterum supradicti Auctores tantum loquantur de vnione, per quam beneficia vnita manent equaliter principalia; loquuntur enim de vnione, per quam nihil iuri Episcopali detrahatur, at si beneficium vnitum alteri supprimeretur, vel alie-*

naretur, aliquid videretur esse iuri Episcopali detractum. Hucusque Azorius; & hanc sententiam tenet Merolla *tom. 3. disputat. 7. capit. 7. dub. 14. num. 147.*

2. Sed communiter asserunt posse Capitulum Sede Vacante, facere vniones beneficiorum, quas potest Episcopus. Ratio fundamentalis huius sententia est, quia Capitulum succedit in tota iurisdictione Episcopi, exceptis casibus in iure expressis. At vnire beneficia, est actus iurisdictionis, & nulli reperitur hoc prohibuitur Capitulo; ergo, &c. Hanc sententiam sustinent Caccialup. in tract. de vnion. art. 3. quest. 6. num. 19. Petr. de Vbald. cod. tract. cap. 5. num. 26. Rebuff. in praxi tit. de vnion. benefic. num. 36. Hoieda de incompat. benefic. 2. part. cap. 3. num. 7. vers. Similiter Capitulum. Garz. de benefic. part. 12. cap. 2. numer. 67. Marc. Anton. Gemens. in praxi Archiep. cap. 85. num. 25. in 1. edit. Prosp. de August. in addit. ad sum. Bullar. Quarant. verb. Capitulum, quest. 9. vers. Qua conclusio; Azor. sibi contrarius *tom. 2. lib. 6. cap. 29. quest. 9.* & alij, quos citat & sequitur Sanchez in *Summa tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 155.*

3. Quod si dicas Capitulum, Sede Vacante, non potest conferre beneficia; ergo nec vnire; probatur consequentia; quia duo beneficia vnire nequit, nisi vnum conferat ei Ecclesie, cui vnit.

4. Respondent Azor, & Sanchez, negando consequentiam, quia beneficium nondum vacans, conferri nequit, cum tamen vniri possit, *Clem. 1. de reb. Eccles. non alien. Item, non est idem iuris de conferendo, quod de vniendo; quia conferre, est voluntatis, & libertatis; vnire vero, est necessitatis, nam vnio fieri non potest, nisi ob Ecclesie necessitatem, vel vtilitatem. Necessitas est, v. g. quando Ecclesia, cui vnio faciendae est, caret sufficientibus redditibus ad alendum ministrum; Vtilitas vero vt quando propter fructuum tenuitatem, non inueniuntur Clerici idonei ad deferendum; hac omnia habentur in c. exposuisti. de prob.*

Vide Rodriguez in *summa tom. 1. capit. 71. numer. 16.*

RESOL. LVII.

An Capitulum Sede Vacante possit commendare beneficia ad tempus? Et an hoc intelligatur de beneficiis simplicibus tantum, non autem curatis? Ex part. 8. tractat. 4. Refol. 32.

§. 1. **A**D hoc dubium sic respondet Azorius *part. 2. lib. 3. cap. 38. quest. 8.* Quaritur, an Capitulum commendare queat Ecclesias, siue beneficia? Potest, ad tempus videlicet, non in perpetuum, donec idoneus beneficiarius detur, sic Panor. mit. in cap. cum olim, de maior. & obed. Innoc. in cap. illa, de Sede Vacante. Ancharan. & Ioan. And. in cap. 1. cod. tit. in 6. Rebuff. in praxi beneficior. tit. de deuolut. num. 77. Ita Azorius, sed eius doctrina intelligenda est de beneficiis simplicibus, non autem curatis, vt declarauit Sacra Congregatio, teste Garcia de benefic. tom. 1. part. 5. cap. 7. numer. 8. & Navarro in *summa Bull. tom. 2. titul. de Capituli. num. 88.*

RESOL. LVIII.

An Capitulum Sede Vacante possit priuare Clericos beneficiis?